

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาเนื้อหาข้อมูลบรรณานุกรมงานวิจัยจากการสืบค้นโอแพค : โครงการ
ทดลองฐานข้อมูลสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

The Development of Research Bibliographic Records from Web OPACs :

A Pilot Project of Library and Information Science

Bibliographic Database

โดย

สุธรรม อุมะแสงทองกุล

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

2554

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาเนื้อหาข้อมูลบรรณานุกรมงานวิจัยจากการสืบค้นโอแพค :
โครงการทดลองฐานข้อมูลสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

The Development of Research Bibliographic Records from Web
OPACs : A Pilot Project of Library and Information Science
Bibliographic Database

ได้รับการจัดสรรงบประมาณวิจัย

ทุนวิจัยส่วนตัว

จำนวน 70,000 บาท

หัวหน้าโครงการ

นายสุธรรม อูมาแสงทองกุล

ผู้ร่วมโครงการ

งานวิจัยเสร็จสิ้นสมบูรณ์

วันที่ 31 ธันวาคม 2554

คำนำ

รายงานการวิจัยฉบับนี้มีจุดเริ่มต้นจากการสานต่อผลงานฐานข้อมูลที่ผู้วิจัยเคยดำเนินการไว้เดิมในปี พ.ศ. 2544 ซึ่งรวบรวมข้อมูลได้ประมาณ 1,285 รายชื่อ และไม่มีการปรับปรุงข้อมูลใหม่ๆ จนถึงปัจจุบัน ผนวกกับการที่คุณพิทยา สุนทราวาศ์ บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยแม่โจ้เพื่อนร่วมงาน และคุณรวีวรรณ ขำพล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประธานคณะทำงานฝ่ายบริการสารสนเทศ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุด ได้จัดประชุม ณ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในช่วง ม.ค. 2554 ซึ่งเจ้าภาพเองควรมีการนำเสนอผลงานบางประการที่เอื้อประโยชน์ต่อวงการบ้าง ผู้วิจัยจึงนำเสนอเรื่องฐานข้อมูลบรรณานุกรมวิทยานิพนธ์และงานวิจัยสาขาบรรณารักษศาสตร์ขึ้น ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าวจะใช้เป็นต้นแบบสำหรับฐานข้อมูลบรรณานุกรมงานวิจัยกล้วยไม้และลำไย ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ต่อไป

ในการจัดทำ ผู้วิจัยใช้เวลาประมาณ 4 เดือนก่อนการประชุมที่ว่าเพื่อสานต่องานเดิม และนำเสนอฐานข้อมูลเบื้องต้น หลังจากนั้นอีกราว 6 เดือนในการจัดทำฐานข้อมูลให้สมบูรณ์ขึ้น ในครั้งนี้พบว่าวิธีการจัดทำทั้ง 2 ครั้งกลับแตกต่างกัน ขณะที่ครั้งแรกรวบรวมจากหนังสือบรรณานุกรมและเอกสารต่างๆ เพราะฐานข้อมูลโอเพกและระบบอินเตอร์เน็ตในสมัยนั้นยังไม่สะดวกต่อการใช้งาน การจัดทำครั้งที่ 2 นี้เป็นการรวบรวมจากโอเพก ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาหาทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมจากหลายทางเลือก หลังจากนั้นจึงศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเทคนิควิธีการรวบรวมและจัดทำระเบียบข้อมูล ซึ่งเทคนิควิธีดังกล่าวพบว่ามีลักษณะแตกต่างจากงานบันทึกและสร้างระเบียบข้อมูลตามขั้นตอนงานวิเคราะห์และทำรายการด้วยโปรแกรมโมดูลการทำรายการ (cataloging module) ของงานประจำ ความรู้ดังกล่าวจึงได้นำเสนอเป็นงานวิจัยเรื่องนี้

อนึ่ง ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นกรณีชนกับการค้นคืนวิทยานิพนธ์ตามสาขาวิชาด้วย และนำเสนอในงานวิจัยเรื่อง การควบคุมทางบรรณานุกรมวิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัยในไทย : กรณีศึกษา การสร้างฐานข้อมูลบรรณานุกรมเอกสารสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ด้วย

ผู้วิจัยหวังว่าผลงานวิจัยจะสามารถช่วยให้แง่คิดบางประการสำหรับพัฒนาความรู้และเทคนิคการทำงานของบรรณารักษ์ห้องสมุดต่างๆ ตลอดจนหวังว่าฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นอันเป็นผลพลอยได้ของการวิจัยนี้จะช่วยให้ผู้ใช้ได้รับสารสนเทศและความรู้บ้างตามสมควร ข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องในผลงานวิจัยและฐานข้อมูล ผู้วิจัยต้องขออภัยและยินดีรับคำชี้แนะและข้อมูลเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น.

ผู้วิจัย